

ЛЮБЛІН?
12 х так!

lublin

CITY OF INSPIRATION

ЛЮБЛІН – це столиця воєводства, місто, яке має 350 тисяч жителів, найважливіший академічний центр на сході Польщі.

Місто пишається майже 700-літньою історією та унікальними в масштабі Польщі і Європи архітектурними пам'ятками. Люблін лежить на кордоні Євросоюзу і східної Європи, маючи міцні контакти як з Україною і Білоруссю, так і з багатьма країнами Західної Європи. Вже кілька років тут організуються міжнародні кінофестивалі, театральні і музичні фестивалі, які користуються великою популярністю. Сьогодні Люблін – кандидат на звання Європейської столиці культури в 2016 р.

Зембожицька затока

МАЛЬОВНИЧЕ ТОПОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ

Люблінський архікафедральний собор

Розташування Любліна на території Люблінської височини чинить мандри по місту та його околицях дуже привабливими для любителів гарних краєвидів.

Західна частина міста розташована на лівому березі Бистриці на території Наленчовського високогір'я, рельєф

якого створюють долини, яри та високі пагорби – Старомейський, Замковий, Чвартек і інші.

Східна частина міста – це передусім території висотно-Свідницького високогір'я.

У багатьох місцях Любліна відкриваються широкі та далекі панорами, завдяки яким ми можемо милуватися гармонією краєвиду та архітектури. Старе Місто, якщо дивитися на нього здалека – це незабутні краєзнавчі враження, а також досконале місце для кінозйомок або художніх пленерів. ■

МІСТО В ЗЕЛЕНІЙ ОПРАВІ

Музей Люблінського села

Туристи, які хотіли б трохи відпочити від міського шуму, знайдуть у Любліні багато місць, де можна відпочити серед зелених краєвидів і подихати свіжим повітрям. Зелений оазис, тобто Ботанічний сад УМСК, який лежить у долині і на схилах ріки Чехувки, розтягається на площі 25 гектарів і містить 6,5 тисяч сортів та видів рослин із різних сторін світу. В саду чарують не тільки унікальні рослинні композиції, таємничі стежинки, які ховаються в гущі рослин, глибокі узвози, спів птахів і шум струмка,

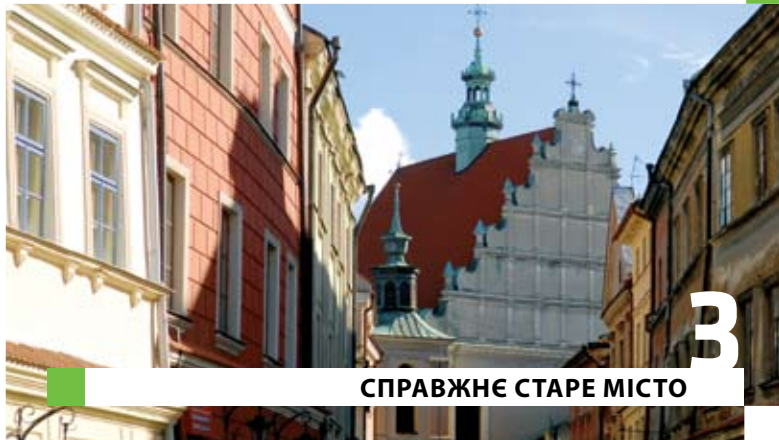
У ботанічному саду

але також чарівна історична садиба Костюшків. Це чудове місце для організації виїзних заходів.

На території міста і сусідніх адміністративних одиниць знаходиться Зона ландшафту під захистом «Долина Черменги», яка охоплює глибоку долину, круті береги якої перерізані узвозами та ярами. Тут існують цікаві рослинні скупчення: лісові, лугові, торфовищні та степові. До привабливих зелених зон в Любліні слід віднести: Зембожицьку затоку з лісом Домброва, Музей люблінського села, Саський сад, Народний парк, дачну зону та вали в долині Бистриці.

Фрагмент будинку Ходзішевських

СПРАВЖНЕ СТАРЕ МІСТО

Вулиця Золота і Базиліка отців Домініканців

Таким гарним і вдало розташованим Старим Містом може похвалитися небагато міст у Польщі. Саме середньовічне планування міста Любліна та багатство оздоблення стародавніх будинків вражає туристів своєю автентичністю. Посеред стін Старого міста, які аж випромінюють історію, знаходиться багато архітектурних пам'яток з різних епох. До найцінніших належать: площа Ринок з будинками, Брама з XIV століття – Краківська

та Гродзька, базиліка і монастир отців Домініканців, достойний будинок Коронного Трибуналу – в підвалі якого знаходиться вхід до Туристичної підземної траси.

Особливу увагу привертають багато оздоблені ренесансні будівлі – наприклад, Конопніців на пл. Ринок, 12, та Клоновіца – пл. Ринок, 2, чи Любомельських – пл. Ринок, 8.

Старе Місто звучить гомоном туристів та жителів, а хто має багату яву – може почути й голоси давніх купців і митців. Вони з'являються знову під час різних заходів. Особливо великий рух панує тут під час щорічних Ягеллонських ярмарків, які відбуваються у серпні. ■

4

КАПЛИЦЯ СВЯТОЇ ТРІЦЦІ ТА ЛЮБЛІНСЬКИЙ ЗАМОК

Каплиця Святої Трійці

Найціннішим люблінським пам'ятником, слава якого вийшла за кордони Польщі, є римо-католицька Каплиця в Замку Святої Трійці, яка походить з XIV століття. Вона отримала Знак європейської спадщини. Каплицю збудував король Казимир Великий, а її інтер'єри оздоблюють чудові русько-візантійські фрески, виконані на замовлення короля Владислава Ягайла. Каплиця вважається одним із найдивовижніших місць в Європі. Це – свідцтво взаємопроникнення культур Сходу і Заходу в Любліні, оскільки готичну, римо-католицьку святиню оздоблюють

візерунки отців Східної Церкви. Каплиця розташована біля оборонної вежі з XIII століття, найстарішої архітектурної пам'ятки Любліна. Сьогоднішній будинок замку, збудований в I половині XIX століття для царської тюрми, містить Люблінський музей, найбільший на Люблінській землі. Його багаті, різноманітні за тематикою колекції демонструються на виставках з археології, нумізматики, зброї, етнографії, прикладного мистецтва та живопису. В художній галереї можна побачити знамениту картину Яна Матейко «Люблінська Унія» та багато чудових полотен польських і закордонних митців. ■

Люблінський замок

Краківська брама

КРАКІВСЬКА БРАМА – вежа з каміння та цегли з чотирнадцятого століття охороняє доступ до унікального Старого міста. Це залишки міських оборонних стін, історичний символ Любліна. Браму збудували після грізної навали татар на місто в 1341 році. Її назва походить від середньовічного шляху, який вів у Краків.

БАЗИЛІКА ОТЦІВ ДОМІНІКАНЦІВ – це один з найцінніших сакральних об'єктів у Польщі. Костел і монастир наказав збудувати в 1342 році король Казимир Великий. В стінах костелу в 1569 р., після підписання Люблінської Унії, відбулося богослужіння-подяка, в якому приймав участь король Сигізмунд Август. Святиня вже тоді тішилася міжнародною славою як скарбниця реліквій Святого Хреста, одних з найбільших у світі. Сакральний комплекс Домініканців у Любліні – це пам'ятка, яка отримала Знак європейської спадщини.

*Краківська брама, вежа Тринітаріїв,
Люблінський архікафедральний собор*

ВЕЖА ТРИНІТАРІЇВ – ця псевдоготична будівля є найвищою історичною точкою-панорамою Любліна. З висоти 40 метрів відкривається широка панорама міста. В вежі знаходиться Музей Архідієцезії із збірками історичних предметів культури – картин, ікон, скульптури, дзвонів. Вежа виконує також функцію дзвіниці Люблінського архікафедрального собору. Вона має найбільший дзвін «Марія», який звучить тільки під час найбільш урочистих нагод.

АРХІКАФЕДРАЛЬНИЙ СОБОР – одна з перших єзуїтських святинь в Польщі. Збудовано його в 1586-1625 роках в готичному і бароковому стилі, з фасадом в стилі класицизму з початку XIX століття. Склепіння оздоблюють цінні ілюзіоністичні поліхромії. Вірні дуже шанують образ Скорбної Богоматері, що славиться «люблінським чудом» з 1949 року. Особливою є акустична каплиця. Варто побачити скарбницю та гробові склепи в підземеллях.

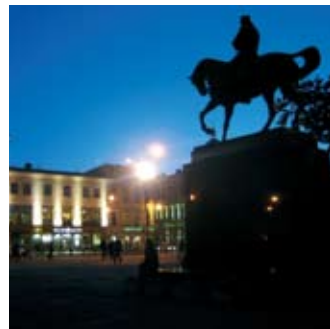

6

ЛИТОВСЬКА ПЛОЩА – ІСТОРИЧНЕ СЕРЦЕ СЕРЕДМІСТЯ

Фрагмент Литовської площі

За традицією, в цьому місці стояла табором шляхта, яка прибула на засідання сейму в Любліні, що закінчився підписанням знаменитої польсько-литовської унії. Про цю подію на площі нагадує пам'ятник із сим-

Пам'ятник Юзефа Пілсудського

волічним барельєфом, що представляє рукописання Литви і Польщі, як знак союзу. Пам'ятник отримав Знак європейської спадщини. В іншій частині площі знаходяться пам'ятники Юзефа Пілсудського, Невідомого воїна та Конституції 3 Травня. Площа має дуже цікаве минуле. Колись знаходився тут костел Боніфратрів, за царських часів відбувалися муштри, а пізніше, на місці, де сьогодні стоїть фонтан, збудовано православну церкву, яку розібрали в 1925 році. ■

Ягеллонський ярмарок

Музей люблінського села зібрав понад сто історичних, в основному дерев'яних об'єктів. Різноманітні будівлі – сільські, садиби, святині та типові для малих містечок – погруповані за секторами: Люблінська височина, Розточчя, Побужжя, Підлісся та Повісле. В музеї народної архітектури та побуту відбуваються фольклорні заходи та демонстрації господарських робіт.

Державний музей в Майданку, який охоплює територію колишнього німецького концтабору, де загинуло декілька десятків тисяч людей з 26 держав Європи, переважно поляків, євреїв і росіян. Територія концтабору, оточена колючим дротом, з бараками і вишками стражі та монументальним пам'ятником і мавзолеєм з прахом нагадують про мученицьку смерть в'язнів.

Люблін має кілька цікавих галерей та інших виставко-

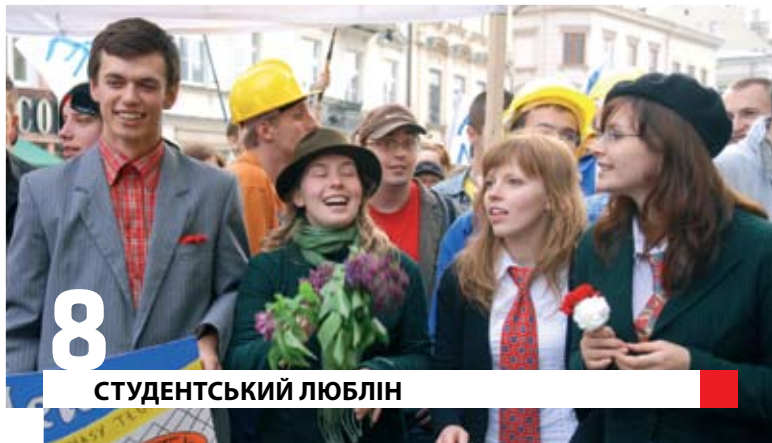

МУЗЕЇ, ГАЛЕРЕЇ, ТЕАТРИ

Фестиваль фокусників

вих об'єктів. До найвідоміших належать: Бюро художніх виставок, Галереї художньої сцени ЛКУ, Галерея мистецтва «Віридаж» чи Біла галерея. Театр імені Юлія Остерви належить до найвидатніших культурних установ в люблінському регіоні. На вистави запрошують також Музичний театр та театр ім. Г.Х. Андерсена – ляльки й актора, а на концерти – Люблінська філармонія ім. Генрика Венявського.

Люблін – це справжня скарбниця альтернативних театрів чи кабаре, популярних у всій Польщі, які часто розташовані в магічних, історичних будинках (напр., Художня сцена ЛКУ чи Сцена ІнВітро). ■

Кожен п'ятий житель Любліна – це студент. Академічна молодь вчиться в чотирьох університетах: Університеті ім. Марії Кюрі-Склодовської, Люблінському католицькому університеті Іоанна Павла II, Природничому та Медичному. До найбільших вузів належить також Люблінська політехніка. В Любліні діють також не публічні вузи.

*Академічне містечко,
площа Марії Кюрі-Склодовської*

У місті активно діють студентські клуби, театри і кабаре, які користуються популярністю не тільки в Польщі. Раз на рік студенти усіх вузів переймають владу над містом. Відбуваються дні студентської культури.

Академічну молодь не можна не помітити, вона створює гомін та рух на вулицях, площах, в клубах і пабах Середмістя і Старого Міста. На студентів чекає багата культурна пропозиція, що робить Люблін цікавим містом, яке дає натхнення, досконалим для навчання, але й для розваг. ■

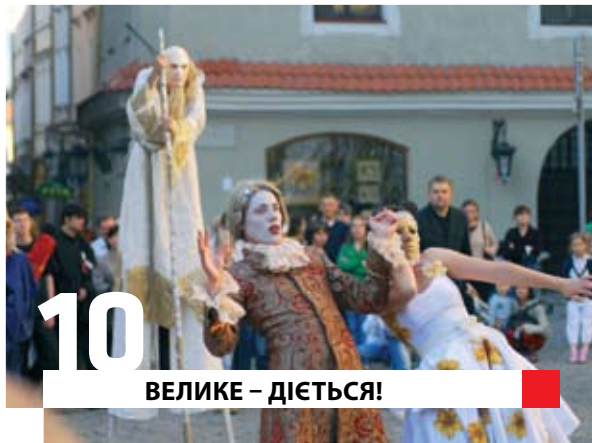

ТРАДИЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТА ІНШОЇ КУХНІ

У традиційній люблінській кухні можна знайти як вишукані страви, які раніше подавалися в садибах аристократів, так і скромніші, що базуються на борошні, картоплі й капусті, що їли у домах бідніших шляхтичів та під сільською стріхою.

Бути в Любліні й не поласувати люблінськими варениками з гречаною кашею, хрумкими булочками з цибулею чи перлистим напоєм, вареним на хмелі – та не може цього бути!

Люблінська земля – країна меду, борошна та круп – тому найбільше продуктів у списку Міністерства сільського господарства займають вареники та «піроги» (дріжджові пироги з начинкою), пироги на парі, оладки та – що цікаве – «дерево-пиріг» у його підляському різновиді. Багато ресторанів, барів та пабів пропонує гурманам не тільки вишукані й екзотичні страви з багатьох кухонь світу, але й м'ясо, кров'янку, ковбасу з ароматом ялівцевого диму, які кожному піднімуть настрій і дадуть сили для дальших мандрів по Люблінському граді. ■

ВЕЛИКЕ – ДІЄТЬСЯ!

Фестиваль вуличних театрів

Такий девіз супроводжував люблінську кампанію на білбордах у Варшаві, яка інформувала про зусилля Любліна, спрямовані на здобуття звання Європейської столиці культури 2016.

В Любліні відбуваються десятки культурних, спортивно-розважальних заходів, багато конференцій – вітчизняних і міжнародних. Особливо рекомендуємо 12 заходів, найпопулярніших серед туристів і жителів Любліна:

Міжнародні дні документального фільму «Роздоріжжя Європи», березень, rozstaje@ack.lublin.pl;

Ніч культури, червень, www.nockultury.pl;

Фестиваль театрів Східної Європи «Сусіди», червень, sasiedzi@ck.lublin.pl;

Міжнародний фестиваль органної музики «Чуби», липень-листопад, info@par.sw-rodziny.pl;

Ягеллонський ярмарок, серпень, jarmark@ck.lublin.pl;

Загальнопольський огляд міських сигналів трубачів, 15 серпня;

Міжнародний конкурс скрипалів ім. К. Ліпінського і Г. Венявського, організується що 3 роки, зокрема в 2009 р. [www.wieniawskisociety@wp.pl](mailto:wieniawskisociety@wp.pl);

Загальнопольський конкурс молодих скрипалів ім. С. Сервачинського, організується з 1990 р. що 3 роки (патрон: wieniawskisociety@wp.pl);

Міжнародний фестиваль «Театральні конфронтації», жовтень, konfrontacje@ck.lublin.pl;

Міжнародна зустріч театрів танцю, листопад, www.dancefestival.lublin.pl;

Фестиваль «Найстаріші пісні Європи», листопад, muzykakresow@wp.pl

Фолк-миколайки, грудень, www.mikolaje.lublin.pl;

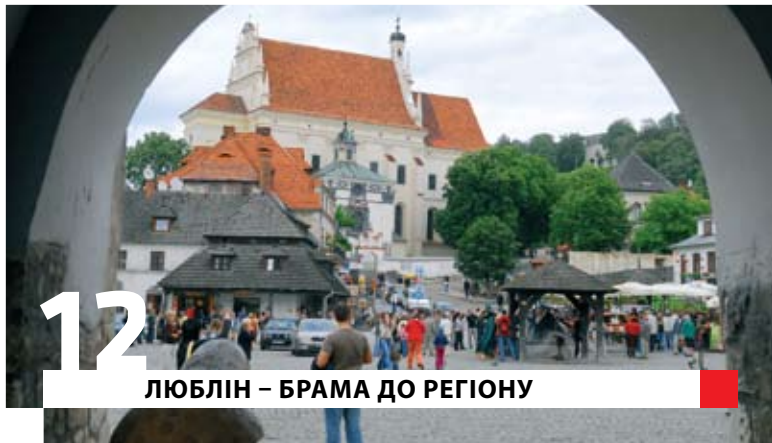

У ЛЮБЛІНІ ТУРИСТ НЕ ЗАБЛУКАЄ

Туристичні дорожні знаки перед Люблінським замком

Туристичні дорожні знаки перед Люблінським замком Люблін пропонує туристам тематичні екскурсії по місту, означеному мережею туристичних шляхів. Багатокультурний шлях веде від Пам'ятника Люблінської унії до гори Чвартек. Шлях архітектурних пам'яток починаєть-

ся в Краківській брамі і веде через Середмістя до Замку. Ягеллонський шлях Люблінської унії веде від Замку до Литовської площі, а Шлях пам'яті люблінських євреїв проходить вуличками Старого Міста і Підзамча. Шлях вдомих жителів Любліна пізнаємо, якщо підемо від Замку через Старе Місто та Середмістя до пам'ятника Марії Кюрі-Склодовської в академічному містечку. Детальну інформацію дасть Люблінський центр туристичної інформації по вулиці Єзуїтській, 1/3 (www.loit.lublin.pl). ■

12

ЛЮБЛІН – БРАМА ДО РЕГІОНУ

Казімеж Дольний

Зручне географічне та комунікаційне розташування Любліна, а крім того багата готельна база сприяють тому, що перебування в столиці Люблінського регіону можна використати для туристичних екскурсій по околицях.

З Любліна виходить кілька піших та велосипедних туристичних шляхів. Зокрема, варто відвідати такі місця

На Ленчинсько-Влодавських озерах

та місцевості: Наленчув (25 км) – курортне містечко, з палацево-парковим комплексом і музеями – Б. Пруса і С. Жеромського, Казімеж Дольний (50 км) – чарівливе містечко в долині Вісли з середньовічним планом міста, Палац в Козлувці (32 км) – аристократична резиденція, яка найкраще збереглася в Польщі – музей Замойських, що є особливою галереєю соцреалізму, Ленчинсько-Влодавські озера (30-80 км) – поліська країна, надзвичайно приваблива для відпочинку, цікава в природознавчому аспекті, з Поліським національним парком. ■

12 НАЙВАЖЛИВИШИХ ДАТ В ІСТОРІЇ ЛЮБЛІНА

- **VI-VII ст.** - перші поселення на горі Чвартек, у пізніших століттях на сусідніх пагорбах – Гродзіску, Замковому і Старомейському.
- **15.VIII.1317р.** - князь Владислав Локетек видав привілей, в силу якого Люблін отримав міські права, основані на магдебурзькому праві.
- **1342-1370 р.** – король Казимир Великий оточує місто оборонними стінами, будує також кам'яний замок.
- **1474 р.** - король Казимир Ягеллончик створив Люблінське воєводство, зі столицею в Любліні.
- **1506 р.** - укладення угоди з майстром-водопровідником Яном на будову водопроводу, який підвів би воду з Бистриці до громадських джерел у Старому Місті.
- **1569 р.** - Укладення польсько-литовської унії, яку назвали Люблінською унією.
- **1578 р.** - король Стефан Баторій встановив Коронний трибунал в Любліні, тобто найвищу судову установу для території Мало-польщі.

- **1918 р.** – створено Тимчасовий народний уряд Республіки Польща, – протягом кількох днів Люблін був столицею держави; створення Люблінського католицького університету, випускником якого був, зокрема, кардинал Стефан Вишинський, а викладачем – Кароль Войтила, пізніший Папа Іоанн Павло II.
- **1930 р.** - відкриття єврейського вузу – Школи мудреців Любліна (Єшивас Хахмей Люблін).
- **1944 р.** - після того, як вигнали німецьких окупантів, у місто входять радянські війська і польські підрозділи; Люблін протягом 164 днів був тимчасовою столицею держави.
- **1980 р.** - в липні, спочатку в Свіднику, а потім в Любліні, почалися страйки робітників, які привели до створення Солідарності та демократизації держави.
- **1987 р.** – пастирський візит Папи Іоанна Павла II.

Текст: Марта Денис

Фотографії: Станіслав Турский, Міколай Майда

Графічна обробка: Мазакі Студія / Конрад Жондовський

Видавець:

ЛЮБЛІНСЬКИЙ ЦЕНТР ТУРИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Вул. Єзуїтська, 1/3 (Старе Місто), 20-113 Люблін

Тел. 081 53-244-12

Ел. пошта: infortur@loit.lublin.pl

www.loit.lublin.pl

КАНЦЕЛЯРІЯ МЕРА МІСТА

Вул. Ринок, 8, 20-111 Люблін,

тел. +48 81 466 19 30

факс: +48 81 466 19 31

marketing@lublin.eu

www.lublin.eu